

Nr 738

Av herr Nordgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 14, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 627 i Första kammaren)

En grundregel för all skatt bör vara att den drabbar lika oavsett företagsform, plats för utförande av eventuellt arbete etc. Detta gäller emellertid icke den allmänna varuskatten i fråga om reparations- och underhållsarbeten, viss uthyrning etc. Den allmänna varuskatten drabbar här vissa kategorier skattepliktiga särskilt hårt. Den tidigare 6-procentiga och den nu föreslagna höjda varuskatten har fått och kommer att få följdverkningar, som icke står i överensstämmelse med allmän rättsuppfattning.

Läget är i korthet följande. Om reparations-, underhållsarbete, servicearbete eller uthyrningsarbete utföres av ett reparations- och serviceföretag för ett beställande företags räkning, utgår omsättningsskatt såväl på material som på arbetskostnader. Utföres dylikt arbete återigen av reparatörer eller anställda inom det egna företaget utgår ej omsättningsskatt på arbetskostnader.

Allt flera företag inom produktionen har ansett det vara ekonomiskt och rationellt att specialisera sig på sin egen produktion och att överlåta exempelvis underhåll av maskiner, fordon, redskap, transporter, tvätt av overaller, handdukar etc. på självständiga företag. Ett dylikt system är effektivt för det köpande företaget, som då inte behöver bygga ut nya avdelningar inom det egna företaget, utan i stället kan anlita självständigt arbetande serviceföretag.

Införandet av den allmänna varuskatten medför att omsättningsskatt utgår för från främmande företag inköpt service. Detta förorsakar en fördyring av från dylika företag inköpta tjänster samt medverkar till en snedvridning av konkurrensen för desamma i förhållande till tjänster från egna serviceavdelningar. Denna fördyring accentuerades vid den föregående höjningen av den allmänna varuskatten och medförde, att vissa företag som tidigare ansett det ekonomiskt och rationellt att utifrån köpa tjänster i stället utrustade egna serviceverkstäder för att på detta sätt undvika varuskatten. Systemet för uttagande av varuskatt kom således att påverka dessa företag till en integration, som företagsekonomiskt sett annars inte skulle bedömas som lönsam och ändamålsenlig.

Inom exempelvis den mekaniska branschen finnes ett stort antal företag som specialiserat sig på underhålls- och reparationsarbeten hos större företag. Dessa mindre serviceföretag kom i ett sämre ekonomiskt konkurrensförhållande vid den föregående höjningen av varuskatten och torde, därest den nu föreslagna höjningen kommer att genomföras, komma i ett ännu besvärligare läge.

Som ett annat exempel på inte förutsedd verkan av varuskatten kan nämnas exempelvis den yrkesmässiga uthyrningen av overaller, handdukar etc., till kontor och fabriksföretag. Denna verksamhet drives i huvudsak av företag inom tvätteribranschen. Det är här fråga om varor med kort förbrukningstid men varorna beläggs med dubbel omsättningsskatt dels vid inköp av varan, dels vid varje uthyrningstillfälle. Att hyra overaller, handdukar etc. anses i dag vara en rationell service, vilken dock genom den dubbla omsättningsskatten onödigt fördyras.

Denna fråga har tidigare behandlats av riksdagen. Bevillningsutskottet yttrade sig 1963 (betänkande nr 24) över en motion med likartat innehåll. I motiveringen till avslag anfördes då bl. a. att ett undantag för vissa tjänster skulle "skapa redovisnings- och kontrollsvårigheter". Om en skatt slår orättvist anser vi att redovisnings- och kontrollsvårigheter inte skall få vara en motivering till att en ändring inte sker. Beredningsutskottet motiverade sitt avslagsyrkande till den begärda riksdagsskrivelsen angående prövning av frågan om uttagande av allmän varuskatt på reparations- och underhållsarbeten etc. bl. a. med följande formulering "...torde frågan om varuskattens inverkan på konkurrensförhållandena på nu förevarande område komma att beaktas av den allmänna skatteberedningen".

I det av allmänna skatteberedningen framlagda förslaget beträffande mervärdeskatt har man tagit hänsyn till de nackdelar, som den nuvarande utformningen av den allmänna varuskatten fört med sig. Skulle förslaget om allmän mervärdeskatt ha förelagts riksdagen, hade det icke funnits anledning att i år motionera i ärendet. Beredningsutskottets motivering från 1963 faller dock i och med att förslaget om mervärdeskatt inte lagts fram utan i stället ett förslag om höjning av den allmänna varuskatten till 9 procent. De skadeverkningar som redan har märkts genom den nuvarande varuskatten kommer att på ett olyckligt sätt skärpas genom den föreslagna höjningen.

Vi erinrar slutligen om att finansministern beträffande allmän varuskatt på investeringsvaror föreslår att skatten skall utgå på 60 % av anskaffningskostnaden. I till riksdagen lämnad motion har föreslagits en lägre beräkningsgrund. Härigenom kommer underhåll och reparationer på produktionsapparaten i ett sämre läge än nyanskaffning. Om icke varuskatten helt avskaffas å dylika tjänster borde i varje fall beräkningsgrunden för skatteuttag ej vara högre än för nyinvestering.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte, jämlikt Kungl. Maj:ts förordning om allmän varuskatt av den 1 december 1959 (nr 507) 10 § 2 mom. förordna att från allmän varuskatt undantages reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål.

Stockholm den 9 februari 1965

Hans Nordgren

Per Petersson

Olle Westberg

Lennart Stiernstedt